

Mida teha muruniitega?

REPRO

Eesti Maaülikooli katsest selgub, et rohulõikmeid tasub jätta murule lagunema ainult suve esimesel poolel. Alates juulist pole see enam muru tervisele kasulik.

Sageli võib lugeda soovitusi jätta niidetud rohi murupinnale lagunema, kuna see on keskkonnasõbralik – siis peab muru vähem väetama. Rohulõikmed sisaldavad palju lämmastikku, fosforit ja kaaliumi, mida taimed saavad pärast niite lagunemist kasutada. Niidujäätmed vähendavad ka vee aurumist mullast ja stabiliseerivad mulla temperatuuri, murutaimede paremaks kasvaks seegi oluline.

Maaülikooli katsest selgus aga see, et kõige suurem mõju taimekasvule oli maikuus murule jäetud lõikmetel, juunis oli mõju juba väiksem ning alates juulist need muru kasvu enam ei mõjutanud. Aina tihedamaks muutuv taimik ei lase siis lõikmetel mullapinnale vajuda, see on aga vajalik, et niidetud rohi kiiresti laguneks.

Niite jätmise murule on otstarbekas seni, kuni see vajub mullale. Kui järgmise niitmise ajal on suur osa eelmise korra rohulõikmetest murupinnal alles, annab see märku, et edaspidi tuleb niidetud rohi murult eemaldada.

Õhuke kiht rohujäätmeid ei kahjusta muru otseselt, kuid vähendab selle dekoratiivsust. Paks kiht seavastu takistab valguse jõudmist taimedeni, muru hõreneb ja muutub kollakaks, taimikusse võivad tekkida tühikud, kus peagi tärkab umbrohi.

Kuivanud niide laguneb aeglasemalt

Palaval ja kuival perioodil kuivas murule jäetud niide väga ruttu ning selle lagunemine aeglustus märgatavalt. Lagunemine aeglustus juba siis, kui õhutemperatuur tõusis üle 10°. Korra juba kuivanud rohujäätmed lagunevad aeglasemalt kui need, mis püsivad pärast niitmist kaua niisked. Vihm ei kiirenda kuivanud jäätmete lagunemist kuigivõrd.

Katsest selgus, et maikuus muru pinnale jäetud rohulõikmete mõju

Kas jätta muru pügamisel tekkiv rohuhake maha lagunema või kokku riisuda, kasutada multšimiseks või kompostida?

oli kõige suurem sajastel aastatel. Vihm ei lasknud jäätmetel kuivada, see aitas lõikmeil mullale lähemale jõuda ja need lagunesid kiiresti.

Seega on muru otstarbekas niita vahetult enne vihma või siis tuleb pärast niitmist muru korralikult kasta. Kuival ja palaval ajal on õigem rohujäätmed murult eemaldada.

Multšimisel on omad ohud

Viimastel aastatel on propageeritud niite jätmist murule niiduki multšeris peenestatud massina, mis peaks kiirendama rohulõikmete lagunemist. Katse näitas, et ka multšimisel on omad ohud.

Ülekasvanud ja ka märja muru niitmisel kipub peenestatud rohi kogunema tompudesse. Kui need jäävad kauaks murule, võib taimik tompude all kahjustuda. Seetõttu ei tohiks märga ja ülekasvanud muru niita multšimisrežiimis. Kui seda siiski teha, tuleb pärast niitmist tombud rehaga laiaili lõhkuda ja jäätmed hajutada.

Lagunev niide ei asenda väetist

Paljud usuvad, et kui jätta rohujäätmed murule lagunema, siis ei olegi vaja muru väetada. Katse tulemused olid vastupidised.

Jäätmete positiivne mõju taimede kasvule avaldus ainult siis, kui samal ajal väetati taimikut lämmastikunormiga 160–240 kg/ha. Kui taimikut ei väetatud üldse või kui läm-

mastikunorm oli väike (80 kg/ha), läks rohulõikmete lagunedes neis sisalduv lämmastik mulla orgaanilise aine koosseisu ning see ei olnud taimede omastatav. Seetõttu osutus väetamata variandis rohujäätmete mõju kasvule isegi negatiivseks.

Katsest võib ka järeldada, et kui niide murule jätta, vajavad väetist eelkõige nooremad, kuni kümneaastase taimikuga murud ja ka väga kehvale mullale rajatud muru. Vanema muru väetisevajadus nii tõsine ei ole, sest aastatega mulla orgaanilise aine koosseisu seotud lämmastik hakkab sealt hiljem vabanema.

Ohtlik kõdukiht mullapinnal

Ilusa muru võib sageli rikkuda mullapinnale tekkiv kõdukiht. See takistab mullas õhuvahetust ja vähendab väetise efektiivsust, seetõttu muru hõreneb. Kõdukiht koosneb peamiselt pooleldi lagunenu muruniitest. See tekib siis, kui niidet laguneb ära vähem, kui juurde tuleb.

Kõdukiht tekib murule isegi siis, kui niidet sinna lagunema ei jäeta. Kõdukihti tekitavad eelkõige need rohulõikmed, mis jäävad murule lagunemiseks ebasoodsates ilmastikutingimustes. Kuulmal ja palaval ajal on seega kindlasti õigem rohujäätmed murult eemaldada.

KARIN KAUER

EMÜ teadur

Allikas: Maakodu/Suvi Aias 2012